

DE IBDS IN 3 MINUTEN

WAAROM DE IBDS?

Van woningtekort, energietransitie tot armoede, schulden en zorg. Om maatschappelijke vraagstukken aan te pakken, is data binnen de overheid onmisbaar. Voor beleid, uitvoering, toezicht en verantwoording. Maar wie data gebruikt, stuit op uitdagingen. Bijvoorbeeld op het gebied van privacy, ethiek en techniek. Daarom is de Interbestuurlijke Datastrategie (IBDS) opgezet. Om de kansen van verantwoord datagebruik te onderzoeken en om de knelpunten aan te pakken. Met aandacht voor wat technisch kan, juridisch mag en maatschappelijk en ethisch wenselijk is.

WAT IS DE IBDS?

De IBDS is op 18 november 2021 naar de Tweede Kamer verzonden. En vertegenwoordigt de volgende stap in het databeleid van de overheid. Het streeft naar verantwoorde inzet van data voor maatschappelijke opgaven en zet daarmee een ambitieuze stip op de horizon. In 2022 is gestart met het programma Realisatie IBDS om de ambities in de IBDS te realiseren.

HOE IS DE IBDS TOT STAND GEKOMEN?

De IBDS is het resultaat van nauwe samenwerking tussen departementen, uitvoerings-

organisaties en koepels van gemeenten, provincies en waterschappen.

Dit jaar krijgt de IBDS invulling vanuit het programma Realisatie IBDS. Dit meerjarige programma wordt uitgevoerd door ICTU onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het programma wordt interbestuurlijk gestuurd via het Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid (OBDO) en een te vormen Interbestuurlijk Data Overleg (IDO).

WAT ZIJN DE SPEERPUNTEN?

De IBDS wil bereiken dat de overheid integraal en afgewogen data gebruikt. Daarbij de potentie van data op een verantwoorde manier benut en de risico's goed afweegt. Ook wil het programma systeemfuncties of voorzieningen ontwikkelen die het makkelijker maken om binnen de overheid datagedreven te werken. Gebruikmakend van use cases met maatschappelijke waarde. Dat vergt samenwerking en slim hergebruiken van dat wat al is uitgevonden

HOE PAKKEN WE HET AAN?

Wat de IBDS sterk maakt, is dat het programma werkt vanuit de praktijk. De strategie is niet bedacht vanuit de Haagse

toren, maar de betrokken partijen delen kennis en ervaring, gefaciliteerd door de programma-organisatie. Daarvoor brengt de IBDS over ketens heen partijen bij elkaar, die samen werken aan een vraagstuk. Dat is ook nodig als we als overheid echt datagedreven willen werken. Bij vraagstukken rondom het woningtekort of de energietransitie zitten de databronnen immers nooit bij één partij.

De komende tijd staan er 7 projecten op de agenda die tastbare resultaten zullen opleveren. Een van de projecten waaraan het programma nu werkt, is een uitvoeringsplan voor de doorontwikkeling van het huidige stelsel van basisregistraties naar een **federatief datastelsel**. Het doel van dit stelsel is om via afspraken, standaarden en voorzieningen data beschikbaar te maken voor zo breed mogelijk gebruik. Het uitgangspunt daarbij is dat data bij de bron wordt bewaard en uitsluitend daar kan worden bevraagd. En dat een zorgvuldige omgang met beveiliging en privacy zijn gewaarborgd.

Het project **datacatalogi** richt zich op de realisatie van een catalogusfunctie. Die het aanbod aan open en beschermde data kan ontsluiten, overzicht biedt in gegevens en inzicht geeft in de technische services om deze data te kunnen gebruiken.

Daarnaast verkennen we vanuit het programma de behoefte naar een **interbestuurlijk kenniscentrum**. En is een pilot gestart voor een **adviesfunctie verantwoord datagebruik**. Wanneer een overheidsorganisatie iets wil doen met data, en vastloopt op het spanningsveld tussen wat kan, mag en wenselijk is, kan deze aankloppen bij de IBDS voor een advies over de mogelijkheden om een doorbraak te realiseren. In de pilot is een samenwerking gestart met de Landsadvocaat (Pels Rijcken) en Verdonck, Klooster & Associates (VKA).

Een ander onderdeel waar het programma Realisatie IBDS aan werkt zijn **datadialogen** om het gesprek met politiek en samenleving te faciliteren over wat de overheid wel en niet mag met data. Omdat maatschappij en techniek in beweging blijven, vraagt dit om een permanente dialoog.

Verder ondersteunt het programma geselecteerde **use cases** voor het versnellen van oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. En onderzoeken we samen met TNO **case studies** die als vliegwiel kunnen dienen voor de ontwikkeling van systeemfuncties voor het federatief datastelsel.